

ACHTERGROND

Toch geen gedwongen uitkoop van boerenbedrijven en mestverwerkers in Vlaanderen

Aanpak stikstofuitstoot Ook in Vlaanderen is een aanpak voor het terugdringen van de stikstofuitstoot gepresenteerd. De aanvankelijk scherpe randjes zijn er wel vanaf gevijld.

Martin Kuiper 14 november 2023 Leestijd 2 minuten Leeslijst □ Luisteren ◄)

Minister Zuhal Demir (tweede van rechts) tijdens de persconferentie over het stikstofakkoord in Vlaanderen. partij N-VA in het kabinet de taak gekregen om het stikstofprobleem in

Vlaanderen op te lossen.

Foto Jasper Jacobs/Belga

"Het stikstofdossier is het langst slepende milieudossier van Vlaanderen ooit en spookt al jaren hier rond", zegt Demir aan de telefoon. Maandagavond bereikte de Vlaamse regering een akkoord dat ook juridisch door de beugel lijkt te kunnen na drie jaar. "Het was een noodlanding", zegt Demir.

Ze bedoelt: ze had liever anders gezien, maar de scherpe randjes van haar stikstofaanpak zijn eraf gevijld. Ook in Vlaanderen zullen boeren niet worden gedwongen te stoppen met hun bedrijf, terwijl dit aanvankelijk wel de bedoeling was.

Lees ook

Agrarische sector loopt niet warm voor uitkopen, boeren boycotten site die laat zien of ze tot piekbelasters behoren

De Nederlandse regering keek een paar jaar terug likkebaardend toe hoe Demir een rechtdoorzee aanpak presenteerde - zoveel lef. De Vlaamse minister dwong zonder met haar ogen te knipperen de veertig grootste uitstoters - boerenbedrijven en mestverwerkers (zogeheten 'rode bedrijven') - vóór 2030 te stoppen. Die bedrijven zouden daarvoor een vergoeding krijgen. Demir zei daarover destijds in *NRC*: "Ik gooi de boeren niet voor de bus, ik hou ze niet langer aan het lijntje." Door een 'uitstootdrempel' zou het voor boeren die boven een bepaalde drempelwaarde uitkwamen bovendien niet meer mogelijk worden om hun bedrijf uit te breiden.

Juridisch ingewikkeld

Maar de plannen bleken "juridisch ingewikkeld", zegt Demir nu. De veertig grootste uitstoters hoeven niet te stoppen als het ze lukt hun uitstoot voor 2030 halveren, schrijft de Vlaamse regering in het akkoord. "Maar dit zal heel lastig voor ze worden", benadrukt Demir.

Boeren kunnen bijvoorbeeld innovatieve technieken in hun stallen toepassen die de uitstoot terugdringen, maar dan moet wel blijken dat de apparaten doen wat ze beloven. Een wetenschappelijke commissie zal dit per boerenbedrijf bekijken, zegt ze. In Nederland hebben wetenschappelijke onderzoeken de afgelopen jaren aangetoond dat innovatieve oplossingen vaak minder rendement opleveren dan beloofd.

Een andere optie is dat deze boeren minder dieren gaan houden, zegt Demir. Het aantal beesten zal dan fors omlaag moeten. "Dat zal geen interessant businessmodel meer voor ze zijn."

De Nederlandse regering keek eerst likkebaardend naar de Vlaamse aanpak

De uitstootdrempel is van tafel, ook die bleek juridisch niet houdbaar. Boeren mogen uitbreiden mits ze via een milieuonderzoek vooraf kunnen aantonen dat de natuur niet extra wordt belast. Ook hier geldt dat elke boerenbedrijf apart wordt bekeken.

De stikstofproblematiek in Vlaanderen doet denken aan de problemen in Nederland en begon op dezelfde manier. Een Belgische milieuclub ging twee jaar geleden in beroep tegen de uitbreiding van een pluimveehouder in het dorp Kortesem. Die wil het dubbele aantal kippen houden, zo'n 180.000, maar kon niet bewijzen dat die uitbreiding nabijgelegen natuurgebieden niet extra zou belasten.

Laten versloffen

De rechter greep de rechtszaak bovendien aan om Vlaanderen te laten weten dat het jarenlang de stikstofaanpak had laten versloffen en niks had gedaan om de uitstoot terug te dringen. Wat bleek: op ruim driekwart van de kwetsbare natuurgebieden – 61 in totaal – sloeg meer stikstof neer dan volgens Europese regels mag. De oppervlakte van Vlaanderen is een derde van het Nederlandse landoppervlak, er worden zo'n 40 miljoen landbouwdieren gehouden.

Een harde aanpak, waarbij boeren niet gespaard bleven, moest de stikstofcrisis bezweren. Is deze aanpak mislukt? "Helemaal niet", zegt Demir. Aan de deadline van 2030 is niet gemorreld, zegt ze. De helft van de natuurgebieden moeten dan voldoen aan de Europese normen. En de krimp van de varkensstapel, 30 procent minder varkens in 2030, blijft ook overeind. Net als het verbod op het uitrijden van mest.

Lees ook

Behalve de 2.500 al bekende boeren stoten mogelijk duizenden andere agrarische bedrijven óók illegaal stikstof uit

Vanaf 2030 wil de Vlaamse regering haar stikstofaanpak uitbreiden naar een bredere aanpak die verder gaat dan de uitstoot van stikstof terugdringen en ook oog heeft voor droogte en waterproblematiek.

"Wij zijn een stuk verder dan Nederland", zegt Demir. Ze hoopt dat de stikstofaanpak in Vlaanderen in 2024 begint. "Nederland is qua stikstofaanpak nog helemaal nergens."

Een versie van dit artikel verscheen ook in de krant van 15 november 2023.

Delen ≪

Mail de redactie ☑

LANDBOUW EN VEETEELT

Volg

De firma 'Gebroeders C. en K. Kievit' is niet meer. Ach, wat geeft het?

12 uur geleden

Minister Adema vindt diervriendelijke maatregelen voor landbouw geen afzwakking

16 uur geleden

NRC Websites

Mediahuis NRC NRC Carrière **NRC Webwinkel** NRC Lezersfonds

Over NRC	Mijn NRC	Contact
Over ons	Neem een	Redactie
Werken bij	abonnement	Opinieredactie
Auteursrecht	Inloggen	De ombudsman
Privacy	Account aanmaken	Colofon
Leveringsvoorwaarden	Digitale krant	AdSales
NRC-Code	Mijn leeslijst	Klantenservice
Onze app	Mijn abonnementen	Familieberichten
Archief	Service & bezorging	
Adverteren	Nieuwsbrieven	

